

Més turistes però més estalviadors

L'Institut Ignasi Villalonga acaba de publicar el primer estudi del seu Observatori Estadístic de l'Arc Mediterrani, dedicat al turisme. Segons l'informe, l'Euram, que acapara més de la meitat de les visites a l'estat espanyol, va recuperar-se el 2005 gràcies a la demanda interna i els vols de baix cost.

El 2005 va ser un any de recuperació per al sector turístic de l'Euram. Així, almenys, ho reflecteix l'informe "El Turisme a l'Euram", el document que inaugura una sèrie denominada "Estadístiques ràpides" que té previst publicar l'Observatori Estadístic de l'Euroregió de l'Arc Mediterrani, impulsat per l'Institut Ignasi Villalonga d'Economia i Empresa (IIVEE). L'informe ha estat elaborat per la consultora DeVstat amb la col·laboració de la Universitat Miguel Hernández i la Universitat Politècnica de València i pren com a base les dades publicades

per l'Institut Nacional d'Estadística, l'Institut d'Estudis Turístics i Eurostat.

Segons l'estudi, l'Euram es manté com una de les principals potències turístiques d'Europa, amb el 52,56% del total de les visites comptabilitzades a l'estat espanyol, la qual cosa significa més de 29 milions de visites. A més, el 2005 va ser un any de recuperació per al sector, amb una expansió més accentuada que no pas durant els dotze mesos anteriors. Així, per al conjunt de la zona Euram el nombre de turistes al 2005 va augmentar en un 8,1%, davant el 2,6% que ho va fer al 2004, gràcies sobretot

als vols de baix cost i als moviments turístics dels habitants de l'Euram dins dels territoris de Catalunya, les Illes Balears i el País Valencià.

Segons els autors d'"El Turisme a l'Euram", la contribució de les companyies aèries de baix cost a la millora de les dades del sector ha estat "espectacular". L'evolució del trànsit de passatgers entre el 2003 i el 2005 va registrar un augment del 144% a l'aeroport de Girona, del 91% al de València i del 63% a Reus. Precisament, l'informe atribueix a l'efecte expansiu de l'aeroport Girona-Costa Brava la bona evolució del turisme a Catalunya. Segons dades d'AE-NA, l'any 2003 aquest aeroport va registrar 1,4 milions de passatgers, dos terços dels quals van volar amb Ryanair. Avui la xifra supera els 3,5 milions, quasi tots clients de la companyia anglesa. L'establiment de Girona com un dels nodes d'aquesta companyia de baix cost va contribuir, doncs, a mitigar la contracció turística de turistes estrangers generada per la mala evolució de l'economia europea.

Als vols de baix cost, l'informe els atribueix un segon efecte: l'escurçament de les estades i la desestacionalització progressiva del turisme. "Gràcies a les companyies aèries de baix cost, ara poden venir més vegades —explica l'estudi—, de manera que reparteixen el període de vacances, per tant, no el concentren necessàriament en un sol viatge." És gràcies a aquest nou model de transports que britànics i alemanys continuen sent els emissors principals de turistes cap a la zona Euram. A ells cal afegir els francesos, que concentren les seues visites a Catalunya, per una qüestió de proximitat. Pel que fa als espanyols, durant l'any passat es va produir una disminució de les seues visites, un fet que l'estudi atribueix a "la major renda" disponible, que ha portat els turistes espanyols a triar destinacions internacionals on passar les vacances, en detriment de les de l'Arc Mediterrani.

Més agarrats. "El turisme a l'Euram" posa en evidència que els temps en què els europeus del nord inundaven les platges de la costa mediterrània s'ha diluït a mesura que l'horitzó de la costa mediterrània es desdibuixava a colp d'urbanització. Avui dia, els turistes han abandonat el model hotel·ler i preferei-

xen tenir en propietat o llogar un apartament en una de les nombroses urbanitzacions que es construeixen a casa nostra, mentre que són els turistes de l'Euram els que han esmorteït l'efecte que aquesta disminució podria haver generat en els establiments hotelers, especialment en el cas de l'illa de Mallorca (on s'enregistraren fins a 39 milions de pernoctacions).

Pel que fa al model urbanístic, l'informe de l'IIVVE no s'està de mostrar-se crític: "l'esperit constructor expansiu ja comença a provocar problemes de congestió i de deteriorament dels recursos naturals, element indispensable per al turisme de sol i platja", afirma.

La preferència dels turistes estrangers per residir en urbanitzacions ha tingut com a conseqüència una disminució en la despesa: restaurants i hotels es converteixen en serveis accessibles, però no necessaris, per als qui ens visiten, que, encara que continuen gastant, ho fan en una menor magnitud. La lleugera reducció en la despesa mitjana dels turistes, s'explica, segons l'estudi, "perquè els estrangers recorren cada vegada més a les segones residències que tenen o lloguen a Espanya, a més d'utilitzar cases d'amics o familiars en detriment dels hotels".

Aquesta afirmació és refermada per les dades: a les Illes, on el nombre de llits d'hotel és el més alt (323.000 dels 714.000 de tot l'Euram), la despesa mitjana per dia i turista va ser la més alta de l'Arc Mediterrani, de 92 euros, enfront dels 79 de Catalunya i els 57 del País Valencià. La disminució en el nombre de turistes estrangers i en les pernoctacions, la van compensar els turistes residents a l'Euram, segons l'informe. "L'augment de les pernoctacions és degut, principalment, als residents a l'Euram, i és negativa la variació entre 2000 i 2004 per als visitants no residents" a l'Arc Mediterrani, estima l'estudi. Aquest turisme amb origen i destinació a l'Euram, és a dir, el turisme intern, ha permès que el negoci hotelier mantingui el seu dinamisme. Així, de 1999 a 2005 la quantitat d'establiments turístics de l'Euram va augmentar en un 5,1%, mentre que el nombre de llits ho va fer en un 14%, arrossegats sobretot pel País Valencià.

Violeta Tena

"Sotmetem els actius del turisme a massa pressió"

Josep F. Valls (Reus, 1947), catedràtic de l'ESADE, és director de l'informe "Viatgers europeus 2010", on pronostica quin serà el perfil del turista del segle XXI.

C om serà el turisme l'any 2010?

—El 2010 es plantegen uns paràmetres que no són extraordinàriament diferents als d'ara, però s'acceleraran alguns aspectes que ara són incipients. En primer lloc, el volum de venda d'Internet es multiplicarà en cinc anys. Gran part dels paquets de vacances estaran dins d'Internet. I les agències de viatge perdran una bona quota. També hi haurà un increment extraordinari de la demanda de vols barats.

També es produirà una desintermediació: la majoria de la gent es crearà els propis paquets de viatges a través de les webs de viatges o de les companyies, o agències de viatges en línia. Això no vol dir que no hi hagi altres intermediaris, però sí que hi haurà una tendència important a organitzar-se cadascú el seu viatge.

—La incorporació d'Internet ha estat el principal detonant d'una revolució en el turisme del segle XXI.

—La incorporació d'Internet ha estat definitiva: des de la dècada dels noranta, ens estàvem preguntant com s'incorporarien les tecnologies de la informació al sector turístic. I no hi trobàvem resposta, fins que un bon dia, amb les companyies de baix cost, es va introduir Internet com a factor clau d'èxit en

la venda dels viatges. Milers de persones han entrat a Internet i s'han fidelitzat comprant bitllets directament a les companyies aèries. Això és només la primera fase de tot el que ha de passar d'ací al 2010.

—És la primera, i les següents?

—Les webs i els portals de companyies faran el mateix. Les agències com e-Dreams, Viajar.com, Atrapalo, encara fidelitzaran més.

—És molt agosarat pronosticar la desaparició de les agències de viatge tradicionals?

—No, no, no desapareixeran. En la mesura que el canal tradicional ofereixi un valor afegit, tindran un valor important. No sé si serà un paper principal o subsidiari, si serà l'agència terrestre d'una companyia virtual o l'agència principal, però no desapareixerà. Les